

เค้าโครงรายวิชา น.251 กฎหมายรัฐธรรมนูญ

ภาค 1 ปีการศึกษา 2566 หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ระดับปริญญาตรี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

1. อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ผู้ประสานงานวิชา

1.1. ผศ.ดร.นพดล เดชสมบูรณ์รัตน์

ห้องทำงาน 4033 ; e-mail – detnoppa@tu.ac.th

1.2. อ.ดร.นัชฎิภา ศรีพงษ์กุล (ผู้ประสานงานรายวิชา)

ห้องทำงาน 4004 ; e-mail – nattika@tu.ac.th

2. คำอธิบายรายวิชา

ประวัติ และวิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญ องค์การต่าง ๆ ของรัฐ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ทฤษฎีที่สำคัญ ๆ ของระบบรัฐธรรมนูญ เช่น ทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจ ทฤษฎี Judicial Review หลักทั่วไปเกี่ยวกับการงบประมาณและการคลังของรัฐ รวมทั้งปรัชญาของแนวความคิดต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญ

This course explores the history and evolution of the constitution, state organs, rights and liberties, fundamental theories of constitutionalism such as the separation of powers, judicial review, general legal principles of public finance and fiscal disciplines and philosophical foundations of constitutional theories.

3. วัตถุประสงค์การบรรยาย

(1) นักศึกษามีความเข้าใจต่อทฤษฎีเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ เช่น ทฤษฎีอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญ นิติรัฐนิติธรรม และรัฐธรรมนูญนิยม และมีความเข้าใจต่อข้อความคิดและความหมายว่าด้วยรัฐธรรมนูญ การแบ่งประเภทของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญไทย และมีความเข้าใจต่อกระบวนการจัดทำและแก้ไขรัฐธรรมนูญ

(2) นักศึกษามีความเข้าใจต่อเนื้อหาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและหลักกฎหมายทางรัฐธรรมนูญที่สำคัญ เช่น หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ หลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักความได้สัดส่วน หลักประชาธิปไตย หลักทั่วไปเกี่ยวกับการงบประมาณและการคลังของรัฐ รวมทั้งมีความเข้าใจกลไกในรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับหลักการดังกล่าว

(3) นักศึกษาเข้าใจโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์กรทางรัฐธรรมนูญ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรเหล่านั้น

(4) นักศึกษาเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของรัฐธรรมนูญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ข้อความคิดและเนื้อหาของสิทธิขั้นพื้นฐาน และกลไกในการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ

(5) นักศึกษาสามารถนำความรู้ข้างต้นเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ หรือสามารถนำไปใช้ในการทำความเข้าใจ วิเคราะห์ หรือประเมินคุณค่าของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้

4. วันและเวลาบรรยาย: อังคาร 17.30-20.30 น.

5. ห้องบรรยาย: แจ้งให้ทราบในภายหลัง

6. การวัดผล

1. ส่วน ผศ.ดร.นพดล เดชสมบูรณ์รัตน์: สอบปลายภาค (50 คะแนน)
2. ส่วน อ.ดร.นัชฎิภา ศรีพงษ์กุล: สอบปลายภาค (50 คะแนน)

7. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

ภาษาไทย

ไพโรจน์ ชัยนาม, สถาบันการเมืองและกฎหมายรัฐธรรมนูญ ภาค 1 ความนำทั่วไป, กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.

หยุด แสงอุทัย, **หลักรัฐธรรมนูญทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2538.

หยุด แสงอุทัย, **คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2511)** เรียงมาตรา, กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น, 2511.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์, **คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : วิญญูชน. 2564.

ธีระ สุธีวรารากร, **ระบบศาลและการพิจารณาคดีของศาลในทางกฎหมายมหาชน**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2563.

ธีระ สุธีวรารากร, **ศาลรัฐธรรมนูญกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหลังการประกาศใช้บังคับ**. โรงพิมพ์เดือนตุลา. 2563.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, **สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**, วิญญูชน, พิมพ์ครั้งที่ 2, 2543.

บรรเจิด สิงคะเนติ, **หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์**, พิมพ์ครั้งที่ 6, กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2562.

ชาญชัย แสวงศักดิ์, **กฎหมายรัฐธรรมนูญ แนวคิดและประสบการณ์ของต่างประเทศ**, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2557.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, **รัฐ รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย**, พิมพ์ครั้งที่ 8, กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559.

ปิยบุตร แสงกนกกุล, **รัฐธรรมนูญ : ประวัติศาสตร์ข้อความคิด อำนาจสถาปนา และการเปลี่ยนผ่าน**, กรุงเทพฯ: ฟ้าเดียวกัน 2559.

ปิยบุตร แสงกนกกุล, **กฎหมายรัฐธรรมนูญ: การก่อตั้งรัฐธรรมนูญ และการแก้ไขรัฐธรรมนูญ**, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2563.

ต่อพงศ์ กิตติยานุพงศ์, **ทฤษฎีสิทธิขั้นพื้นฐาน**, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2565.

ปุนเทพ ศิริบุษย์, การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญโดยองค์กรตุลาการ (Judicial Review of Constitutional Amendments), รายงานการวิจัย, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, พฤศจิกายน 2555.

ฐากร ศิริบุษย์วัฒนา, กฎหมายรัฐธรรมนูญ : หลักพื้นฐานแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตย, พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2564.

วิชญ์ เครื่องงาม, กฎหมายรัฐธรรมนูญ, พิมพ์ครั้งที่ 3, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2530.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 1 : วิวัฒนาการทางปรัชญาและลักษณะของกฎหมายมหาชนยุคต่าง ๆ พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 2 : การแบ่งแยกกฎหมายมหาชน-เอกชนและพัฒนาการกฎหมายมหาชนในประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 3 : ที่มาและนิติวิธี, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน เล่ม 4 : รัฐ, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2560.

ปรีชา สุวรรณทัต, วิชาธรรมศาสตร์ว่าด้วยการคลังภาครัฐ, พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์ 2562.

สุปรียา แก้วละเอียด, กฎหมายการคลัง: ภาควงงบประมาณแผ่นดิน, พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2565.

ภาษาต่างประเทศ

Alexy R, *A Theory of Constitutional Rights* (Julian Rivers tr, Oxford University Press 2010)

Andrew Harding and Leyland P, *The Constitutional System of Thailand: A Contextual Analysis* (Hart Publishing 2011).

Tonsakulrungruang K, 'The Constitutional Court of Thailand: From Activism to Arbitrariness', *Constitutional Courts in Asia: A Comparative Perspective* (Cambridge University Press 2018)

Loughlin M, *The Idea of Public Law* (Oxford University Press 2003).

Loughlin M, *Foundations of Public Law* (Oxford University Press 2010).

Sajó A and Rosenfeld M (eds), *The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law* (Oxford University Press 2012).

8. หัวข้อการเรียนการสอน/ แผนการสอน

ครั้งที่	วันที่	หัวข้อการบรรยาย	อาจารย์ผู้สอน
1.	15 สิงหาคม 2566	ข้อความคิดว่าด้วยรัฐธรรมนูญ	อ.นพดล
2.	22 สิงหาคม 2566	อำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญ	อ.นพดล
3.	29 สิงหาคม 2566	การแบ่งแยกอำนาจและรูปแบบรัฐบาล	อ.นพดล
4.	5 กันยายน 2566	องค์กรตามรัฐธรรมนูญ	อ.นพดล
5.	12 กันยายน 2566	(นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ	อ.นพดล

มคอ.3 นิติศาสตร์ (TQF3 Faculty of Law)

6.	19 กันยายน 2566	และ องค์การอิสระ)	อ.นพดล
7.	26 กันยายน 2566	รัฐธรรมนูญนิยม	อ.นพดล
8.	3 ตุลาคม 2566	หลักการพื้นฐานทางการคลังตามรัฐธรรมนูญ	อ.นัชฎิภา
9.	10 ตุลาคม 2566	สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ	อ.นัชฎิภา
10.	17 ตุลาคม 2566	สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ	อ.นัชฎิภา
11.	24 ตุลาคม 2566	รัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย	อ.นัชฎิภา
12.	31 ตุลาคม 2566	รัฐธรรมนูญกับประชาธิปไตย	อ.นัชฎิภา
13.	7 พฤศจิกายน 2566	การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ	อ.นัชฎิภา
14.	14 พฤศจิกายน 2566	การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ	อ.นัชฎิภา
15.	21 พฤศจิกายน 2566	รัฐ รัฐธรรมนูญ และสถานการณ์พิเศษ	อ.นัชฎิภา